

מסורת הש"ס

(א) מעשר שני פ"ג מ"י פסחים
תל. ז"מ נג: סנהדרין ק"ג,
(ב) תמורה טז: א' יבמות
מכילות משפטים פ"א
ת"כ ברייתא דר"י פ"ס ד,
נז פרש' ו ה"ה, ירוש' פאה
פ"א ה"ה, סוטה פ"ט ה"ה,
י"א פסחים פ"ה ב' (נ"ש)
בציון (ירושלים) ז' תמורה
ט, (ט) ויקרא ז א, (ו) ראה
קו. ירוש' מע"ש פ"ג ה"ו,
(ז) פ"ב הי"ט, (ח) ע' רש"ק
ול"ק:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה לפי וכו' לא קרוי דבר
חדש. עי' לקמן נו ע"א רש"י
ד"ה ה"ג וכשנאמרו:

שינויי נוסחאות

[illegible]

שיטה מקובצת

שייך לעמ' קודם נקבה היא, וי"ל
 שאם אינו ענין לעיכובא דנקבות
 ומזאת תורת נפקא, תניהו ענין
 אלא אותו למה לי. עין
 השמטות בסוף המסכת: לרבות

והרי מעשר שהוא נגזר
מעשר אינו נפרד
מעשר שנמא יפדר
(נמא אין לא נמא)
קדושתה למיתפס
דאילו קדשים לא
ואילו ביה חילא ת
אתיא וקדשים מכח
דהא אינו יעון סמי
ושוק ואילו מותר ריד
ותנופת חזה ושוק פ
שלמים הוא ואיבעית
במקומה תהא אש
דכתיב במקום אש
ישחמו את האשם אש
לן ואת דמו יזרוק
מקבל עצמו מגא לן
למנוחה לעכב מגא

וְלֹא מוֹתֵר פֶּסַח מִיִּקְרִי לְמַחֲסֵי
טַפְלִים: וְאִיעֵשִׁים אִימָא. עֵיבּוֹצָא דְעוֹלָה
מִמַּהֲבָא: דְּהִסֵּב זִמְקוּס כ'ו' ^{יב} הַעוֹלָה.
חֲחוּר וְשֵׁנָה לִימַד מִקּוּס שִׁקְבַּעְתּוּ לְעוֹלָה
לְעוֹלָם הוּא מִקּוּמָה: יִשְׁחַטוּ אֵם הָאֵשֶׁס
וְהוּא דְמוֹ. זִמְקוּס שִׁחִימְתּוּ מֵהָא קִלְתָּ
דְּמוֹ: דְּמוֹ אִימָא דְמוֹ. דְּמַמְלִי לִשְׁחַטְתָּ
יִשְׁחַטוּ אֵם הָאֵשֶׁס וְדִמוֹ מִזְרוֹק וְכַמֵּי
וְהוּא דְמוֹ אֵם לְרִבּוֹת אֵם הַמְקַבֵּל:
וְשִׁחַט אֵם הַכֶּבֶשׂ וּגו'. זִאֵשֶׁס מִזְרוֹעַ
כְּכַמֵּי. שֵׁנָה הַכְּמוֹ עֲלִיו לַעֲכֹב:
לְהַלְכֵךְ לְעִנְיֵן שִׁחִימְתָּ כָּפוֹן נִמִּי זַעִי
לְהַחֲזִירוֹ דְּלִי לֹא הִדֵּר כְּתִיבָה צְנוּיָה
כִּי הִכִּי דְּהִדְרִיָּה לִמְתָן דְּמוֹ הוּא
אֲחִימָנָא לֹא נִבְעֵי לָפָּן: אִי אֵהָא יָכוֹל
לְהַחֲזִירוֹ וְלֵיכָּא. שִׁיחָא עוֹד כְּשֹׂאֵר
הַכֶּלֶל: שִׁיחָא אֵשֶׁס מִזְרוֹעַ. מַכְלָל ^{יג} זֵאת
מִתּוֹרַת הָאֵשֶׁס דְּהוּא ^{יד} כְּמַד צְכוּלָה וְהָא
דְּמוֹ מִזְרוֹק עַל הַמִּזְבֵּחַ ^{טו} אִף כֹּאֵן

נמני להחזירו הוא דשנה עליה: **נכתוב** שחטת
 זאשם מזורע ולא נכתוב גבי זאת תורת האשם
 ומיניה ומדכתציה הכא והכא לעיכובא הוא:
 אצל

פירות ואכלו צירושלים ופי' בקוטרם ותכנים אומרים לא הזיקו
 וצו משמע מתוך פירוש דר"מ מחמיר דלא שרי נחשת על הפירות
 ושזו היא קולא כשחזר ופודה את הפירות ומשמע דאפילו אסוריה
 ומושגה שלימה היא במסכת משערוט [פ"ג מ"י] ושם ארכתי בפס
 הווא. וא"ת הרי אחד עשר [ע"פ חזון מן העיקר דלאמינן
 (דף קמ"ד) חזון מן העיקר ויש דכשמי דהא מותר הפסח השני הוי
 (פ"ג ט"ז). מדמנרץ [פ"ג] קרא דמותר הפסח נמי צ"י קרא דדרשינן
 ממחמת פסח לכל מלות שלמים שיטענו סמיכה ונקדים ותנופת חזה
 וישאח את הכבש. למקבל לא ידעין עירובא [פ"ג ט"ז] שיצא אשם
 ושאר חטאות אין טעוין לא חשיב דבר חדש וכן אוב וידעוין שי
 וגמרינן סקילה מאוב וידעוין בשאר משפטים פרק קמא דיבמות
 בצבאוב וידעוין דבר החדש היכי גמר מינייהו סקילה למ"ד כללו ל'
 דבר חדש אלא כשקותר כללו כי הכא דאור אשמות כל הדם למוז'
 דיבמות (דף ק"א) שנאמר כל העריות וזה דבר החדש
 ומכללו [פ"ג ט"ז] אלא תופסת הוא על הקרבן וא"ת למאן דלמר כללו גמר
 ומאשת את א"י כל דלא גמר מיניה אלא מידי דלא חדש כ' כגון ש'
 היה עוד כאן דבר חדש ועוד דאם כן היה יוצא לידון בדבר
 נכתוב בהא' [פ"ג ט"ז] תימה ושאר אשמות היכי ילכ'

[illegible]

איזהו מקומן פרק חמישי זבחים

אפי' צירושלים אם נטמא כדילפיין ואין שאת אלא אכילה שנאמר וישא דר' יהודה אלמא איכא טפל חמור לים. ולא חומרא הוא: קדשים לא

והרי מעשר דהוא נפדה ואילו לקוח בכסף
מעשר אינו נפדה דתנן ⁽⁶⁾ "הלוקח בכסף
מעשר שנמא יפדה ר' יהודה אומר יקבר
(נמא אין לא נמא לא) התם לא אלימא
קדושתיה למיתפס פדיוניה והרי תמורה
דאילו ⁽⁷⁾ קדשים לא חיילי על בעל מום קבוע
ואילו ⁽⁸⁾ אידי חיילא תמורה מכח קדשים ⁽⁹⁾ קא
אתיא וקדשים מכח חולין קאתי הרי פסח
דהוא אינו ⁽¹⁰⁾ טעון סמיכה ונסכים ותנופת חזה
ושוק ואילו מותר ידידה טעון סמיכה ונסכים
ותנופת חזה ושוק פסח בשאר ימות השנה
שלמים הוא ואיבעית אימא אמר קרא העולה ⁽¹¹⁾
במקומה תהא אשם ⁽¹²⁾ מנלן דבעי צפון
דכתיב ⁽¹³⁾ במקום אשר ישחטו את העולה
ישחטו את האשם אשכחן שחיטה קבלה מנא
לן ⁽¹⁴⁾ ואת דמו יזרוק ⁽¹⁵⁾ קבול דמו נמי בצפון
מקבל עצמו מנא לן דמו ואת דמו אשכחן
למצוה לעכב מנא לן קרא אחרינא כתיב
⁽¹⁶⁾ ושחט את הכבש ⁽¹⁷⁾ והאי להכי הוא דאתא
האי מיבעי ליה לכדתניא ⁽¹⁸⁾ דבר שהיה בכלל
ויצא לידון בדבר החדש אי אתה רשאי
להחזירו לכללו עד שיחזירונו הכתוב לכללו
בפירוש כיצד ⁽¹⁹⁾ ושחט את הכבש במקום
אשר ישחט את החטאת ואת העולה במקום
הקדש כי כחטאת האשם הוא וגו' שאין
ת"ל כחטאת האשם מה ת"ל כחטאת האשם

לפי שישא אשם מצורע לידון בדבר החדש
בבוהן יד ובוהן רגל ואזן ימינית יכול לא יהא
טעון מתן דמים ואימורין לגבי מזבח תלמוד
לומר כחטאת האשם הוא^א מה חטאת טעונה
מתן דמים ואימורין לגבי מזבח אף אשם
מצורע טעון מתן דמים ואימורין לגבי
מזבח אם כן נכתוב בהאי ולא נכתוב
בהאי הניחא אי סבירא לן^ב יצא לידון
בדבר החדש איהו הוא דלא גמר בכללו

הוא דשנה עליה: לפסוק. שחיתת
נכתוב גבי זאת תורת האשם
ציה הכא והכא לעיכובא הוא:
אבל

לאוכלם צירושלים לא יפדו
צירושלים ולגירסת הספרי
דפרק הזהב (צ"מ דף נה:
על הפירות ויחזור ויפדה

וְקוֹטְרִטְרָם וְחִבְרִים וְאֻמְרִים לֹא הִזְקִיקוּהוּ לַחֲזוֹר לַחֲלָלָם כְּמוֹ מִ"ק א"ל
 חֲמֹמֶיִר דְּלֹא שָׂרִי נִחְשֵׁת עַל הַפִּירוֹת אֲלֵכִי חֲזוֹר וַיִּפְדֶּה אֶת הַפִּי-
 אֶת הַפִּירוֹת וּמִשְׁמַע דִּלְפִּילוֹ אִיסוּרָא אִיבָא לְמֵאִי דְּגִרְסִי לֹא נִטְוִי
 עֲשֵׂרוֹת בָּא (פ"ג מ"י) וְשֵׁם הָאֲרַכְתִּי צִפְרָא הֻבֵּב (ב"מ דף נה: ד"ה וְחֲזוֹנוֹ
 שֶׁתִּפֵּל חֲמוֹר מִן הָעֵקֶר כְּדֹאמְרִינִן פ"ג מ"ד מְדוֹת (מִנְחָוֹת א"ב)
 דְּמִשְׁמַע הֵכָא מוֹתֵר שְׁלֹמִים הוּא הָיִי אַחֵר שְׁלֹמִים הָיִי אַחֵר
 וְתוֹר הַפִּסָּא נִמְי זְעִי קִרָּא כְּדִרְשִׁינִן פֶּרֶק קִמָּא (נְשִׁיל ט.) אִם כִּשְׁז
 שִׁיעֻטוֹ סְמִיכָה וְקָבִים וְתוֹפֶת חוּה וְשׁוֹן וְהָא דְקָרִי לִיה בָּא טַפְסָא
 יִדְעִינִן עֵיכּוּבָא י: ל"פ שִׁיבָא אֲשֶׁם מְצוּרַע אִידוֹן בְּרַבְרָא הַחֲדָשׁ
 חֲשִׁיב דְּזֵר חֲדָשׁ וְכֵן אֲזִי וִידְעוּי שִׁשׁ כְּרַת מֵה שְׁאִין כֵּן בְּשֶׁאֵר מ
 בְּשֶׁאֵר מִכְשָׁפִים פֶּרֶק קִמָּא לִידְבוֹת (דף ק"ז.) וּפְרַק אֲרִבְעָ מֵימוֹת
 י גַּמְר מֵינִיחֹו סְקִילָה לְמִיד כֻּלּוֹ לֹא גַמְר מֵינִיחֹו חוה בָּא הַקְשָׁה
 כִּי הֵכָא דְשֶׁאֵר אֲשֶׁמֹוה כֹּל דֵּר לְמוֹחָב וְאֲשֶׁם מְזוּרַע בָּא הֵסֵם
 הָעֲרִיֹוֹת וְחֹו הוֹתֵרָא אִיזוֹר דֵּר הַחֲדָשׁ שְׁסוּתֵר כֻּלּוֹ אֲזֵל מֵה שְׁחֹה
 הַקְשָׁה וְאֵלֵּי לְמֵאֵל דְּלֹאֵר כֻּלּוֹ גַּמְר מֵינִיחֹו הִיכֹו לֹא אֲשֶׁמֹוה טַפְסָא
 הִיכֹו אֲלֵל מִיִּיד דְּלֹא חִדָּשׁ בֹּו גִּוּוֹן שְׁחִיטָה אֲפֹוֹן אֲזֵל הַחֲדָשׁ לְעוֹד
 לְעוֹד דֹּאֵס כִּי הִיכֹו יוֹאֵל לִידוֹן דְּבִדְבֵר הַחֲדָשׁ כִּיּוֹאֵל בֹּו לְלַמֵּד
 אֵלֵּי יִתִּמָּה וְשֶׁאֵר אֲשֶׁמֹוה הִיכֹו יִלְפִי מֵאֲשֶׁם מְזוּרַע מֵה לֵּאשֶׁם מ

מזפ.

וַיִּהְיֶה מֵעֶשֶׂר דְּהוּא נִפְדָּה. אֲפִילוּ צִירוּסִים אִם נִטְמָא כְּדִלְפִּין
 מוּכַל שֶׁאֵתוּ וְאִין שֶׁאֵת אֵלָא אֲכִילָה וְאִילוּ לְקוּחַ בְּכֶסֶף
 מִמֶּנּוּ מִמַּעֲשֵׂר שֶׁיֵּינוּ נִפְדָּה אֲלִיצָא דִּר' יְהוּדָה אֲלֻמָּא אִיבָא טַפְל חֲמוּר
 בְּזוֹנֶטְרִם וְכִסְפִּי¹ פִּרְשֵׁת עֶשֶׂר תַּעֲשֵׂר מִפְּרָשׁ טַעֲמָא

דרבי יהודה משום דכתיב (הכסף)
 כסף ראשון ולא כסף שני והא דלמך
 דרבי הוהב (ב"מ דף מה.) גבי סלעין
 דעירין לכסף כסף רביע י"ט לחלק
 צוה שגמר כשן פדיונו לגמרי וקשה
 פדיונו [א] ממערש ואם היה טהור
 היה נפדה ותנן במסכת מעשר שני
 פ' שלש (מ"י) אמרו לו לר' יהודה
 מה אם מעשר שני עצמו שנטמא הרי
 הוא נפדה הלכות בכסף מעשר
 שנטמא אינו דין שיפדה אמר להם
 לא אם אמרתם במעשר שני עצמו
 שכן נפדה טהור ברחוק מקום תאמרו
 בלוקם בכסף מעשר שני נפדה
 טהור ברחוק מקום. ואית ספרים
 דגרסי הכא נטמא אין לא נטמא לא
 ומייתי ראיה מרזנן דטפל חמור
 מעיקר פירוש נטמא נפדה לרזנן לא
 נטמא אינו נפדה אפי' חוץ לירושלים
 אע"פ שמעשר עצמו נפדה והיינו חוץ
 לירושלים צירושלים כסף מעשר טהור
 נפדה ובתוספתא למעשר שני [א] משמע
 כפי' הקונטרס דעל מילתא דר' יהודה
 פרכין [א] האי לישנא שעושה טפל
 חמור מן העיקר והכי איתא התם
 הלכות בכסף מעשר כו' אמרו לו
 לרבי יהודה תחמיר בטפילה ויתר מן
 העיקר [א] ולגירסת הספרים לא
 נטמא לא ומוריס דרזנן נמי סברי
 טפל חמור מן העיקר גבי מעשר
 טהור חוץ לירושלים תפא דאי [א]

ממור מן

[illegible]

עין משפט
נר מצוה

יא א מ"י פ"ז מהלכות
 מעשר שני הלכה א ב:
יב ב מ"י פרק ג' מהלכות
 תמורה הלכה ה:
יג ג מ"י פ"ג מהלכות מעשה
 קרבנות הלכה ו:
יד ד מ"י שס פ"ה הלכה ג:

תורה אור השלם

1. במקום אשר ישחטו את
העלה ישחטו את האשם ואת
דמו יזרק על המזבח כסביב;
ויקרא ז, ב
2. וישחט את הכבש במקום
אשר ישחט את החטאת ואת
העלה במקום הקדש כי
כחטאת האשם הוא לכהן
קדש קדשים הוא:
ויקרא יד, יג

מוסף רש"י

[illegible]

שיטה מקובצת (המשך)

[illegible]